

Kamrat Bladet

Nr 2
2015

En informationstidning för Flottiljområdets Kamrat och Veteranförening

Upplevelsedag med teknik i centrum

Sid. 5-7

Foto: Stefan Gustafsson

Att dra åt samma håll

Sid. 18-19

Foto: Charlotte Pettersson

Vi minns olyckan vid Kullaberg

Sid. 8-9

KamratBladet

*En informationstidning
för Flottiljområdets Kamrat
och Veteranförening*

Tidningen utsänds till alla medlemmar i Kamratföreningen liksom till vissa andra kontakter i Halmstads garnison. Dessutom går tidningen ut till Flygvapnets kamratföreningar.

Utöver information om kamratföreningsverksamheten samt om det historiska F 14 innehåller tidningen orienteringar om den dagliga tjänsten och verksamheten vid FMTS och MHS H. Bidrag från läsekretsen – text såväl som bilder – är mycket välkomna. Skicka gärna in dina bidrag via e-post.

Artikelförfattarnas åsikter sammanfaller inte alltid med Kamratföreningens eller FMTS eller MHS H uppfattning.

Ansvarig utgivare

Jan Dorf

Redaktionskommitté

Kamratföreningens styrelse
Stefan Gustafsson

Adress

KamratBladet, Box 516
301 80 Halmstad

E-post

flygkamrat@spray.se

Hemsida

www.flygkamrat.se

Telefon Kamratföreningen

Tony Nilsson, tel 035-266 28 35

Externupplysning

FMTS och MHS H
Tel 035-266 20 00
Fax 035-266 20 09

Tryck

FMV/Grafisk Produktion
Stockholm 2015

Flottiljområdets Kamrat och Veteranförening

Föreningen bildades 1972 som F 14 Kamratförening och har idag cirka 350 medlemmar. Föreningen ska främja kamratskap och samhörighet mellan förbanden som verkar och har verkat inom Flottiljområdet i Halmstad. Föreningen ska även stötta FMTS i veteranfrågor. Föreningen ingår i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR) och även i Flygvapnets kamratföreningars samverkansgrupp. Föreningens årsmöte genomförs i början av mars varje år. Årsavgiften är 150 kronor.

Bli medlem nu, om du idag tjänstgör inom Försvarsmakten, eller har tjänstgjort och nu är veteran eller om du har ett flyghistoriskt intresse av verksamheten inom Flottiljområdet.

Anmäl Dig till flygkamrat@spray.se eller ring sekreteraren Tony Nilsson, 035-266 28 35 om du har någon fråga om föreningen. Vi behöver ditt namn, ditt personnr (för inpassering), din postadress samt e-postadress. Du kan även gå in på vår hemsida www.flygkamrat.se

Kamratföreningens styrelse

<i>Föreningsordförande</i>	Ulf Crona
<i>Sekreterare</i>	Tony Nilsson
<i>Kassör</i>	Per Olin
<i>Ledamöter</i>	Anders Hed, Anki Lindau, Stefan Nordgren, Johnny Neinhart, Bengt-Åke Andersson
<i>Adjungerad förbandsmuseet</i>	Bo Nydahl
<i>Adjungerad veteranfrågor</i>	Magdalena Ribbentjärn

Militärhögskolan Halmstad

C MHS H

Öv Tommy Karlsson

Försvarsmaktens Ledarskaps- och Pedagogikenhet (FM LOPE)

Mj Thomas Grevholm

Försvarsmaktens tekniska skola

C FMTS

Öv Stig-Olof Krohné

Stf C FMTS

Kk Jan Kinnander

Stabschef/SC

Övlt Jan Dorf

Utbildningsenheten

Övlt Kenneth Marbäcken

Funktionsutvecklingsenheten

Övlt Lars Håkansson

1. tekniska bataljon

Övlt Niklas Jörnsby

Foto: S-O Willhöft

Ordföranden har ordet

Våra årstider är något alldeles speciellt. En mycket förlängd sommar har nu övergått i klar luft med lätta dimslöjor över fälten och ibland lite frost på backen. För många är hösten en tid för mer lugn och ro, tid för varandra och en förberedelse för julhelgernas alla aktiviteter.

Det har väl inte undgått någon att Sverige den 1 oktober fick en ny överbefälhavare. General Mikael Bydén tog över kommandostaven av Sverker Göransson, som avslutade sitt tal med orden: "När jag var i Bosnien var min anropssignal på radion VL 02. Dags så här på slutet att använda sig av den igen: VL. This is VL 02. Åter egen camp. Stänger stationen. Klart slut."

General Bydén, som lämnar befattningen som flygvapenchef, inledde sitt tal med följande: "När jag idag tillträder som överbefälhavare är det med stolthet och respekt, men också med stor beslutsamhet att värna vår fred och suveränitet.

Vi är alla medvetna om att förutsättningarna för Försvarsmaktens verksamhet har förändrats. Rysslands agerande driver i mångt och mycket denna utveckling. Vårt närområde präglas idag av ett försämrat säkerhetsläge med stor oförutsägbarhet.

Tillsammans med andra nya svårbedömda hot och maktmedel utmanar detta vår säkerhetsuppfattning och skärper kraven på ett modernt svenskt försvar. Vi måste stå bättre rustade för att möta denna komplexa och föränderliga verklighet, enskilt och tillsammans med andra. I det reformerade totalförsvaret ska alla delar – civila såväl som militära – användas för att trygga vår nationella säkerhet. På samma gång ska vi stärka och utveckla våra internationella samarbeten.

Kardinalkursen är satt – med bred enighet och stort samhälleligt stöd. Den offentliga debatt som nu pågår speglar ett ökande intresse för Försvarsmaktens verksamhet och den omvärld vi har att förhålla oss till. Det är ett förtroende som vi ska förvalta med professionalism, stolthet och framåtanda."

Ny flygvapenchef är generalmajor Mats Helgesson, tidigare flottiljchef för F 17.

På Flottiljområdet genomfördes en mycket lyckad jubileumsdag den 19 september med många intressanta inslag. Visst är det riktigt njutbart att lyssna till såväl Spitfire som P-51 Mustang, men även att ljudlöst få se flerfaldige världsmästaren hantera sitt segelflygplan till tonerna av klassisk musik. Marinens musikkår bjöd på andra toner, när en anställd lämnat över en helt nyskriven marsch till FMTS, som premiärspelades. Vi noterade att antal medlemmar som njöt av en solig dag utanför H 81 och H 82 (obs gamla beteckningar).

Fortsättning på nästa sida

Ledsamt nog tvingades vi att ställa in årets föreningsresa, vilken var planerad till Helsingör och Danmarks Tekniske Museum. Antalet var för få för att motivera resan. Vi ska se över hur vi ska genomföra resan så att den blir mer attraktiv. Lika dålig uppslutning var det till föredragscafé den 10 september, där Sven Scheiderbauer skulle ge oss ett historiskt kåseri. Men han har lovat att återkomma. Även ett frivilligt deltagande vid FMTS jubileumsdag fick utgå, eftersom endast tre medlemmar ville hjälpa till.

Jag hoppas naturligtvis att detta är en engångsföreteelse och att ni hade annan viktig verksamhet att prioritera. Ibland blir det så. Men om det inte var så, har vi ett problem att ta tag i. Föreningen har fem (5) planerade aktiviteter under året. Det är ett föredragscafé i januari, ett årsmöte med kamratmiddag i mars, en resa i juni, ett föredragscafé i september och en filmafton med kamratmiddag i oktober. Jag hoppas naturligtvis det är fem aktiviteter som tilltalar er medlemmar. Om det inte är så – måste vi fundera om till verksamhetsåret 2016. Styrelsen avser tillfråga er medlemmar om hur ni vill vad föreningen ska lägga kraft på.

Föreningen har representerats vid SMKR centrala möte i Enköping den 21 oktober. Där arbetades det i grupper med att finna bra och utvecklande samverkansformer mellan kamratföreningarna och dess moderförband. För vår del har vi bra uppbyggda kanaler mellan By 1 och styrelserummet intill traditionsrummet (läs förbandsmuseet).

Jag för kontinuerligt en dialog med FMTS för att finna möjliga vägar att bli en aktiv förening som verkligen kan vara ett stöd till flottiljområdets förband. Ett exempel på detta är att visa upp dagens verksamheter i förbandsmuseet, eftersom historien ju faktiskt skrivs idag.

Vi kommer att på något sätt minnas Kullabergshaveriet 1956. Några har hörsammat uppmaningen och anmält sig att dela med sig av sina kunskaper om detta. Det är bra.

Nu ser vi fram emot ännu ett föredragscafé, där vi ska försöka få till en repris av det inställda caféet i september.

En annan glädjande konstaterande är att ni har följt LooH:s uppmaning att ge ett frivilligt ekonomiskt stöd i samband med inbetalning av årsavgiften. Nästan 4 000 kr har ni bidragit med. Ett stort och varmt tack för detta stöd, eftersom vi är många ständiga medlemmar som tidigare betalt en engångssumma. Vi måste finna nya medlemmar, där vi nu inom flygvapnets kamratföreningar kommer att knyta till oss såväl ÖB som flygvapenchefen. Vi ska försöka att få vår nye flygvapenchef till årsmötet i mars 2016 och där berätta om flygvapnet idag och imorgon.

Slutligen vill som vanligt passa på att tillönska er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År, där jag hoppas att den ovanligt varma hösten övergår i ett mer vintrigt landskap. Ta hand om era kära och nära men skänk även en tanke till de som på grund av olika anledningar valt att skapa en tillflykt i vårt fantastiska land.

Ulf Crona
Ordförande

Till alla medlemmar i kamratföreningen

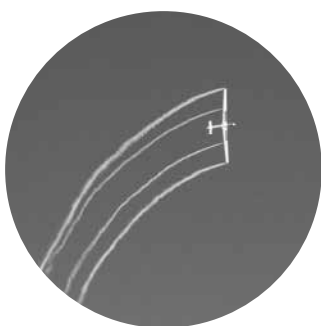
Vi har idag många medlemmar som anmält sin e-postadress till styrelsen och får alla utskick per mail. Vi tror oss veta att betydligt fler använder e-post och ser gärna att du som inte har gjort det ännu meddelar din e-postadress till flygkamrat@spray.se Varje e-postutskick som vi gör sparar pengar till verksamhet. Glöm ej heller att anmäla adressändring om du flyttar, så att vi kan hålla en aktuell matrikel.

Teknik från grunden. Spika-i-en-spik-tävling.

Markstridsuppvisning.

Jubileum med tekniken i centrum

FMTS firade tio år och lockade många besökare till "Teknik i Försvarsmakten – en upplevelsedag". Med allt från spika-i-en-spik-tävling till flyguppvisningar visade FMTS upp hela sin bredd.

Jan och Joel Sjöström hade tagit sig till Halmstad från Ängelholm för att besöka evenemanget. En väl spenderad lördag tyckte de båda.

– Vi har en mycket trevlig dag här, berättade Jan. Här finns en väldigt bra kombination av information och saker att testa på.

– För mig är flyguppvisningen höjdpunkten, förklarade Joel Sjöström, som också erkände att tankarna finns på en framtid i Försvarsmakten.

– För mig är det helheten, sa Jan Sjöström. Med marinen, armén och flygvapnet, alla representerade är

det hela bredden som är kul att se.

Av alla attraktioner fanns det vissa som köerna blev lite extra långa på: att åka pansarterrängbil 360, titta in i en stridsbåt 90, flyga SK 60-simulator, klättra på stridsvagn 122 och skjuta luftvärnsrobot i simulator.

FMTS chef Stig-Olof Krohné höll tal och berättade om resan fram till idag och om verksamheten vid skolan.

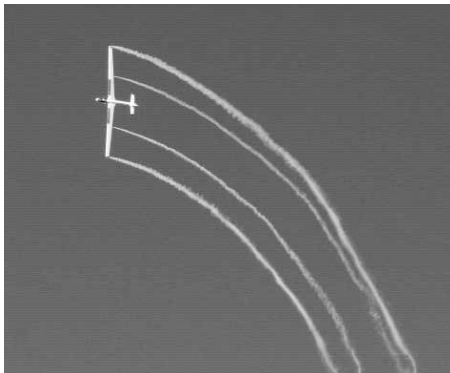
– Det är svårt att på några få minuter beskriva den komplexa verksamhet som idag bedrivs här, erkände han, men gjorde ändå ett försök.

– FMTS är Försvarsmaktens största skola som varje år utbildar cirka 6 000 elever fördelat på över 800 kurser. Vi utbildar teknisk personal som verkar runt om i hela

Joel och Jan Sjöström hade en trevlig dag. Foto: Christian Lövgren.

Fortsättning på nästa sida

Ovan: Ljudlöst ögongodis med dubble världsmästaren i segelflyg, Johan Gustafsson.

Till höger: FMTS senaste tekniksимуlаторanläggning används för att utbilda tekniker på helikopter 14.

Ovan: Örjan Nilson, FMTS förste chef.

Till vänster: Att köra radiostyrd båt var populärt bland barnen.

Fortsättning från förra sidan

landet och vi utbildar till alla försvarsgrenarna. Vi har också ett eget krigsförband, den tekniska bataljonen, som till stor del består av anställda soldater och dagligen verkar över hela landet från Boden i norr till Revinge i söder.

Efter chefens tal med fyrfaldigt leve för jubilarerna, startade flyguppvisningen. SK 60 inledde uppvisningen. De gamla klassiska stridsflygen Spitfire och P51 Mustang gav ifrån sig ett fantastiskt muller. Därefter följde en uppvisning i segelflyg av den dubbla världsmästaren, Johan Gustafsson. Jas 39 Gripen blev en uppskattad final.

I vimlet av besökare dök FMTS första chef, överste Örjan Nilson, upp.

– Jag är mycket imponerad. Dels över hur FMTS utvecklats på tio år,

En fantastisk dag på jobbet, tyckte FMTS chef Stig-Olof Krohné och ställföreträdande chef Jan Kinnander.

och dels över dagens arrangemang. Det är kul att vara tillbaka och jag önskar lycka till för nästa tio år.

– Vilken fantastisk dag på jobbet!, summerade Stig-Olof Krohné dagen.

Christian Lövgren

Ovan: Marinens musikkår.

Till vänster: En titt in i JAS39 Gripens cockpit.

Veteranenheten besökte garnisonen

Regementsförvaltare Daniel Nybling och Fanjunkare Ann-Charlotte Lyman representerade Veteranenheten när de genomförde förbandsbesök i Halmstad den 12 november.

Lv 6, FMTS och MHS H genomförde ett gemensamt möte med veteranenheten. Vid mötet deltog också Försvårshälsans psykolog. Veteranenheten har under 2015 genomfört besök vid alla förband. Efter detta kommer en sammanställning av frågor och intryck att göras och skickas ut till alla förband.

Syftet med mötet var informationsutbyte mellan förband och Veteranenhet och ett tillfälle att

diskutera aktuella frågor. Frågor som berördes var bland annat

- Veterandagsfirandet
- Samarbetet med frivilligorganisationerna
- Veteranenhetens uppdrag
- Anhörigstödet
- Försvårshälsans roll i veteranarbetet.
- Synen på veteranen
- Ny metod för uppföljning efter insats
- Veteran/utlandsveteran

Soldathemmet kommer att fortsätta med veteranträffarna även under 2016 men inte varje månad. Mer information om detta kommer i nästa nummer.

Magdalena Ribbentjärn

*Kapten
Nils Ahlqvist*

*Fänrik
Ulf Armtoft*

*Fältf 2 gr
Tage Gustafsson*

*Fältf 2 gr
Karl-Axel Persson*

Haveriet vid Kullaberg

– ett tragiskt 60-årsminne

En av svensk flyghistorias mest tragiska olyckor inträffade söndagen den 4 mars 1956, då fyra flygplan från F 14 kraschade vid Kullaberg i Skåne. Fyra unga piloter miste livet. För att hedra de omkomna planerar kamratföreningen att ordna en minnesstund jämmt 60 år efter olyckan.

Klockan 7:23 på morgonen lyfte fyra Vampire-plan från F14 i Halmstad för att delta i en övning i södra Skåne. Egentligen skulle 12 plan deltagit men på grund av svåra väderförhållanden med tät dimma beslutades att bara fyra plan skulle delta i övningen. Den sista radiokontakten man hade med planen var när de passerade Bjärehalvön, de hade då en flyghöjd på cirka 130 meter när de meddelade att vädret hade klarnat upp något.

Tanken var sedan att man skulle runda Kullens västligaste punkt, men kursen blev fel och några minuter senare flög de in en ny dimbank med en hastighet av 800 kilometer i timmen. Haverikommissionen kom senare fram till att den felberäknade kursen berodde på att man hade haft fel skala på den karta som använts. Misstaget ledde till att piloterna istället för att runda Kullen

flög rakt mot Gregers backar. Den låga flyghöjden i kombination med dimman och hastigheten gjorde olyckan oundviklig.

Boende i området har berättat att de först hört ljudet av jetmotorer tätt följt av explosioner innan det blev helt tyst.

Just denna söndag var det övning på brandstationen i Mölle och

en räddningsstyrka kunde därför snabbt vara på plats. Det var oklart var man skulle börja leta, men redan 700 meter från parkeringen vid Björkeröd i riktning mot Gregers backar hittade man de första vrakdelarna. Vid nedslagsplatsen på nordsidan av Gregers backar var förödelsen total med skövlad skog och bränder, snön runt om var gulfärgad av flygbränsle. Man hittade vrakdelar utspridda över ett område på 15 hektar.

De förolyckade piloterna var kaptenen Nils Ahlqvist, fänriken Ulf Armtoft samt fältflygarna Tage Gustafsson och Karl-Axel Persson.

För anhöriga till de fyra piloterna har det blivit ett livslångt trauma. Hustrun till kaptenen Nils Ahlqvist lämnades ensam med två små flickor som först efterhand förstod att deras far aldrig skulle komma hem igen. I vuxen ålder har de båda

Allt i
GOLV
Falkenbergs Parkett
Limolett
Plastplattor
Falkenbergs Golv A.-B.
Falkenberg — Tel. 13215

LÄNNETS ÄLDSTA, STÖRSTA OCH MEST SPRIDDA TIDNING

HALLANDSPOSTEN

HP Telenytt 18020

LÄNSTIDNINGEN

Värme-
Vatten-
Avlopps-
ledningar
Repara-
tioner
Bakstuga - smidesverkstad
Sjösten & Söderholm
Kullabergs gata 5 - Halmstad
Tel. 33240 och 13355

Nr 54

Läsår 30 öre Tel. 18200

Måndagen 5 Mars 1956

Joh. A. Svenssons Boktryckeri, Halmstad 1804.

Ansvarig utgivare*
Direktör Henrik F. Svensson

106:e årg.

F 14:s SVÄRASTE OLYCKSDAG — FYRA UNGA FLYGARE OMKOMNA

Fyra F 14-plan krossades mot Kullaberg

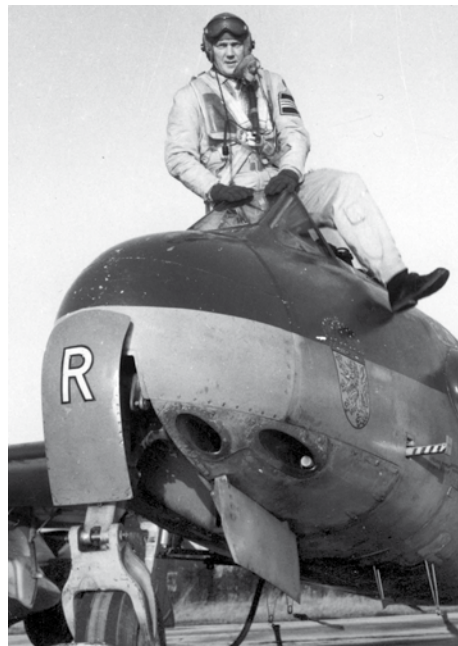

F 14-planet som ligger på olycksplatsen för att överta väktningen. Ett plan har gått fram på vardera sidan av trägruppen i bilden mitt. Särskilt tydliga spår efter flygplanets väg syns till höger på bilden, där halvskräddade träd och avlagna grasser markerar.

MÖLLE, söndag. (Från HP:s utsända medarbetare).

Hallands Flygfliktill drabbades på söndagen av sin andra stora flygolycka, då fyra Vampires i tät dimma körde rakt mot Kullaberg. De fyra planen slogs i småbitar och förarna ljet en ögonblicklig död. De omkomna är kapten Sigurd Ahlqvist, fänrik Ulf Ivan Arntoft och fällflygarna Lennart Gustafsson och Karl Axel Persson, alla bosatta i Halmstad. Vad som varit orsaken till olyckan visste man ännu inte på söndagskvällen och fråga är om haverikommissionen med F 10-chefen överste Bill Bergman som chef någonsin kan lösa den frågan. Det slår fel i tidsprogrammet på sextio sekunder, men vad som hänt under denna kritiska korta tidrymd vet ingen. De fyras uppdrag var att utföra ett flygmoment i en samövning med första militärområdet nere vid Revingehed. De fyra reoplanen dånade i väg söderut från Halmstad kl 7.23 och knappt tio minuter senare hände olyckan. De skulle ha varit tillbaka vid F 14 omkr kl 7.50. Men det blev deras sista uppdrag. Med 800 kilometers fart rände de rakt mot Kullaberg.

Parti. Å sista sidan spalt 1

Ovan och till vänster: Flygplan av typen A28 Vampire på F 14 i Halmstad. Foto: Förbandsmuseum Flottiljområdet.

syskonen ofta grubblat över tragedin som drabbade familjen. De har fått förklaringar till olyckan men har efterhand känt behov av att besöka Kullaberg.

Genom en gemensam bekant fick döttrarna kontakt med Arne Jönsson som kunde guida dem till

olycksplatsen vid Gregers backar.

Idag har såren i naturen från olyckan läkt, och det är svårt att tänka sig in i den tragedi som inträffade här för drygt 50 år sedan.

För att hedra de kamrater som förolyckades vid olyckan så planerar Flottiljområdets Kamrat och

Veteranförening att arrangera en minnesstund på platsen för olyckan. Styrelsen kommer att återkomma med tidpunkt och övriga arrangemang strax efter jul- och nyårshelgerna.

Anders Hed

När Ringhals brinner

**Vad händer vid en kärnteknisk olycka?
Vem gör vad och hur ser man till att de boende i närområdet
kommer i säkerhet? Det var några av de frågor som övning
Gripen försökt svara på under hösten.**

Militärregion Västs stab och delar ur FMTS, Lv 6 och Försvarsmedicincentrum övade, tillsammans med en stor mängd civila aktörer, hur vi som samhälle hanterar en stor olycka med potentiellt katastrofala följder.

Dagen startade med ett larm från reaktor 3 på Ringhals kärnkraftverk. Efter en kort stund stod det klart att det var ett haverilarm det handlade om. En febril aktivitet inleddes då hos, bland annat, polisen, flera länsstyrelser, närliggande kommuner och flera militära förband. Evakuering av de närmast boende stod först på agendan tillsammans med att ta reda på hur allvarlig situationen på Ringhals egentligen var.

– En av de stora utmaningarna när det är så många aktörer involverade är att skaffa sig en gemensam lägesbild men jag tycker det överlag

blev ett bra resultat av övningen, säger Agne Gustafsson, stabschef på Militärregion Väst.

Militärregion Väst är ett av fyra förband i Sverige som har som uppgift att leda militära insatser i sina respektive regioner vid större olyckor, samhällsstörningar eller krig. I den uppgiften ingår att samverka med andra civila aktörer som länsstyrelser, kommuner och landsting. Alla dessa aktörer har gemensamt tagit fram underlag och orderverk att följa vid händelser som exempelvis en olycka vid ett kärnkraftverk.

– **D**et är väldigt viktigt att vi övar händelser av den här storleken. Det ger klarhet i dels de saker vi gör bra men också de saker som behöver göras bättre eller anorlunda.

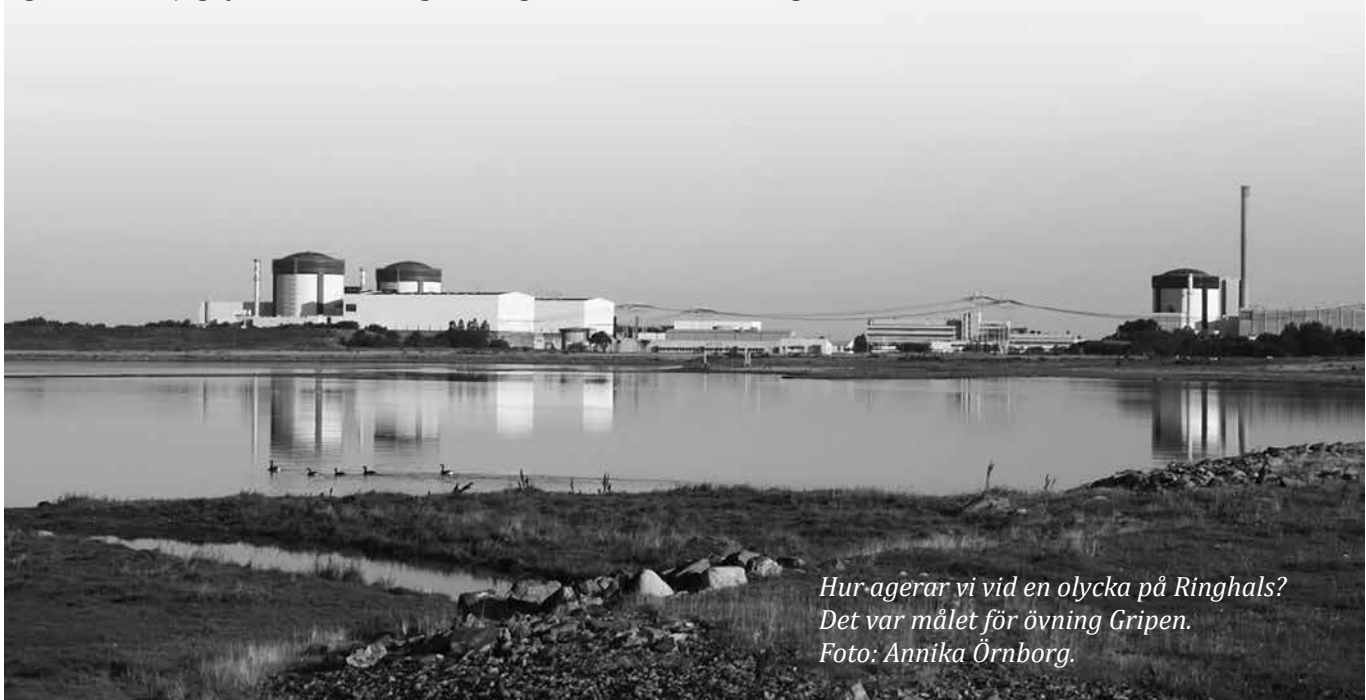
Agne berättar att övningen, som

leddes av länsstyrelsen i Halland, var del tre av fyra i övningsserien Gripen. Tidigare övningar har varit seminarieövningar, där mindre delar av de aktuella organisationerna deltagit.

I den avslutande del fyra deltog cirka 500 figuranter då Försvarsmakten övade det praktiska genomförandet av de uppgifter som de militära förbanden har vid en olycka på Ringhals.

– Den stora delen av vårt ansvar innebär att biträda polisen med utrymning av personer nära kärnkraftverket och bemanna uppsamlings- och mottagningsplatser, säger Agne.

Joakim Elovsson

*Hur agerar vi vid en olycka på Ringhals?
Det var målet för övning Gripen.
Foto: Annika Örnberg.*

Fanjunkare Joakim Hiertner vill kunna bidra till en tydligare väg framåt för yngre specialistofficerskollegor. Foto: Charlotte Pettersson.

Redo att bryta ny specialistofficersmark

Den första centrala utbildningen för högre specialistofficerare (HSOU) är igång! MHS H har nyligen välkomnat elva förväntansfulla fanjunkare från både armén, marinen och flygvapnet som är redo att både utveckla sig själva och specialistofficerskåren.

– Det ska bli spännande det här, säger John Andersson från Amfibieregementet med eftertryck. Det som gör det särskilt kul att vara här är nybyggargandan! Det är roligare att få vara med om något nytt där allt inte är helt klart än att man vet in i minsta detalj hur allt ska vara.

Försök med inriktning mot en permanent HSOU

Utbildningen är det första av två beslutade genomföranden under de kommande två åren. Utbildningskonceptet och de framtagna målen ska provas och utvärderas för att man sedan slutligt ska kunna fatta beslut om införande av HSOU i Försvarsmakten.

Årets kursdeltagare är ursprungligen löjtnanter, numer utnämnda till fanjunkare, som redan är placerade, eller ska placeras, på högre specialistofficersbefattningar som förvaltare (OR-8). Det övergripande målet för utbildningen är att den nyblivna förvaltaren ska kunna delta i stabsarbete på taktisk

nivå (bataljon/flottilj/brigad) som tjänstegrens företrädare eller allmän stabsmedlem inom en nationell ram.

Utbildningen pågår fram till slutet av maj nästa år där de första tretton veckorna tillbringas i huvudsak på MHS H med fokus att utveckla de gemensamma förmågorna. Huvudämnena under hösten är ledarskap, krigsvetenskap och totalförsvaret/folk rätt, och management. Även andra ämnen som pedagogik och språk inryms i huvudämnena.

– Militärhögskolan Halmstad är ansvarig för hela utbildningen, men delar av utbildningen genomförs på andra förband och platser, till exempel managementutbildning på Militärhögskolan Karlberg, förklarar Stefan Broén, chef för HSOU på MHS H. Efter årsskiftet genomförs stabstjänstkurser på Ledningsregementet, en stabstjänstövning och ett syntesskede med en fältövning på Gotland innan det är dags för examen på MHS H i vecka 21.

Förväntan i luften

Årets kursdeltagare är förväntansfulla både när det gäller själva utbildningen och framtiden.

– Jag ser verkligen fram emot umgänget med de andra specialistofficerarna på kursen som representerar så stor bredd i Försvarsmakten, berättar John Andersson. Än så länge är vi ganska ensamma på våra respektive organisationsenheter. Det är bra att få med sig lite nya tankar, idéer och erfarenheter från andra förband hem till det egna organisationsutvecklingsarbetet, vilket är en stor fråga för vårt krigsförband.

– Det är spännande med en ny utbildning, men också att kliva in i en ny roll efter utbildningen, tillägger Joakim Hiertner. Jag hoppas på att få jobba med fortsatt utveckling av specialistofficerssystemet, till exempel att skapa tydliga ramar för specialistofficersares ansvar och uppgifter, men framförallt att utveckla samarbetet och relationerna till officerarna. Hur ska vi jobba tillsammans för att bli en effektiv yrkesofficerskår?

Men det är inte bara kursdeltagarna som är förväntansfulla. På MHS H har planeringen pågått under en längre tid och nu är det dags.

– Vi ser verkligen fram emot det här, säger Stefan Broén. Nu får vi bryta lite ny mark med en ny utbildning och tar in nya ämnen som management och totalförsvaret/folk rätt. Vi är förberedda och klara att ta emot våra kollegor och kommer att ge allt för att de ska få en både lärorik och trivsamtid hos oss!

Charlotte Pettersson

Vandringen genom yrkeslivet – en fd eltekniker berättar

Vandringen genom yrkeslivet kan vara mer eller mindre slingrande, och det är ofta intressant att jämföra med hur karriärvägarna ser ut i dag. Här berättar Göte Strömberg om sitt mer än 40 år långa yrkesliv i Försvarsmakten. Det började med utbildning till Flygtekniker El 1957.

Antagen till utbildning

Under åren 1950–52 genomförde jag elektrikerutbildning. Därefter arbetade jag som installationselektriker i min hemort Virserum. Värnplikten genomförde jag 1956 vid KA 2 i Karlskrona där jag utbildades till minmekaniker.

Under hösten 1956 sökte jag utbildning till Flygtekniker EL vid Flygvapnets Centrala Skolor (FCS) i Västerås. Flygvapnet erbjöd lön och traktamente under utbildningstiden samt fast anställning efter godkänd utbildning. Jag blev antagen till utbildningen.

Den 13 februari 1957 ryckte jag tillsammans med 130-tal andra antagna in till Flygvapnets Centrala Skolor. Man kan nog anta att bristen på eltekniker var stor i Flygvapnet.

Vi delades upp i sex olika grupper, Ftex 1–6. Jag placerades i Ftex 4 tillsammans med 23 andra elever. Alla anställdes som extratekniker med

lön och traktamente. Vi var utpekade att anställas som civilmilitärer vid olika flottiljer runt om i Sverige.

Själv skulle jag anställas vid F 7 i Sätenäs tillsammans med ytterligare 13 Extratekniker. Av dessa blev sju kvar på F 7. Övriga sökte och fick olika civila arbeten runt om i landet. Efter godkänd utbildning befordrades vi som civilmilitär flygtekniker på respektive förband den 13 december 1956.

Anställd i Flygvapnet

Jag blev alltså godkänd och anställdes av F 7 den 1 januari 1958 som Flygtekniker El och placerades på andra kompaniets El-tropp. Anställningen inleddes med utbildning på A32 Lansens elsystem.

Efter utbildningen skulle jag tillsammans med en äldre flygtekniker och två värnpliktiga sköta underhållet på el- och teleutrustningen på tolv fpl A32 Lansens. Vår chef var 1:e elmästare Ahrnblom.

Tjänstgöring i Flygvapnet

Min äldre kollega var utbildad instrumentmekaniker och duktigt sådan, så när utbildning på radio-, radar- och navigeringsutrustningar blev aktuell fick jag dessa utbildningar. Delar av denna utbildning genomfördes oftast på F 2 i Hägernäs men även på olika civila företag runt om i landet.

Jag hade också uppgifter på min krigsflygbas med både marktele- och teleutrustning på flygplan. Jag tjänstgjorde också på central tillsyn på F 7.

Jag hjälpte också till vid olika

Flygvapnets Markteletekniska skola, sedermera IT-Skolan (mitt i bilden), flyttade in i nybyggda lokaler på 1980-talet. Foto: Tom Manhof.

flottiljer med teleunderhåll på olika flygplanstyper.

1962 sökte jag utbildning till elektromästareutbildning. För att bli antagen till utbildningen måste en godkänd förberedande utbildning genomföras. Utbildningen genomfördes på FCS i Västerås under cirka två månader våren 1962. Jag blev godkänd och hade då behörighet att genomföra mästarutbildningen.

Hösten 1962 startade utbildningen på FTS, som under sommaren flyttat från Västerås till F 14 i Halmstad. Vi var tre eltekniker från F 7 som började utbildningen.

Våren 1983 blev vi alla tre godkända elektromästare.

Sommaren 1963 blev jag chef för eltroppen vid andra kompaniet F 7 då 1:e Elm Arnblohm slutat.

På många av de nedläggningshotade förbanden var personalbristen stor. Jag tjänstgjorde därför på både F 11 och F 8 men var fortfarande anställd vid F 7.

Under tjänstgöring på F 8 fick jag frågan av en besökare från Flygstaben varför vi elmästare vid F 7 inte sökte den lediga tjänsten som "Förste Verkmästare EL vid kompani" på F 7 som varit vakant under flera år. Ingen av oss tre 1:e

Radioavdelningen vid Flygvapnets Markteletekniska skola 1994.

Artikelförfattaren är två från vänster på översta raden.

Bild: Förbandsmuseum Flottiljområdet.

elektromästare hade hört talas om tjänsten. Vi sökte men ingen av oss blev antagen. Det föranledde mig att undersöka om det fanns någon lärartjänst vid F 14/FTS i Halmstad. Det blev ett positivt svar.

Efter en anställningsintervju ledd av CFTS, Fdir Tage Hedberg, blev jag erbjuden en lärartjänst på FTS radiogrupp. Jag antog erbjudandet och började min anställning på F 14 1960. Jag fick också uppdraget av vara kurschef för elmästarkurser.

I mitten på 1960-talet beslutades att all utbildning vad gäller bastele skulle förläggas till F 14/FTS. En sektion skapades, Baselsektionen.

Chef blev 1:vm Evert Larsson som närmast kom från Flygstaben. Jag sökte och fick tjänsten som chef för Radiogruppen.

1985 skapades en ny skola, Flygvapnets Markteletekniska skola (FMTS), som ersatte Baselsektionen och flyttade in i nybyggda lokaler.

Här skapades utbildningsavdelningar på radar, radio, data, el och fiber, transmission och radiolänk och en helt ny administrativ avdelning.

Här fick jag tjänsten som chef för ekonomi- och planeringsavdelningen. Denna togs sedan över av militär personal och jag blev "övertalig". Nu fick jag uppdraget att vara C FMTS "tekniska stöd" med oklara arbetsuppgifter.

1997 fick jag andra arbetsuppgifter utanför FMTS, bland annat datautbildning och utredning av ny elevdatabas. Jag pensionerades 1999.

Göte Strömberg

Vackra prylar som speglar teknisk utveckling

En ny utställning drar blickarna till sig på förbandsmuseet. Jan Hjelm har ställt samman föremål ur museets samlingar som speglar både teknikutvecklingen och den tekniska utbildningen på Flottiljområdet genom åren.

Jan Hjelm med Radar PS 46 för fpl J32B. Foto: Stefan Gustafsson.

– Utgångspunkt har varit Tord Ödmarks tavlor med foton och personuppgifter om förgrundsfigurer inom fysik, elektronik, radar, telegrafi, telefon och radiokommunikation, säger Jan. Tavlorna hängde under många år på IT-Skolan.

Det är inte så värst längesedan mobiltelefonerna var bastanta lådor, helt olika dagens fjäderlätta och tunna smartphones.

Männen (det finns inga kvinnor i det här sällskapet) som presenteras har verkat från 1700-talet till 1900-talet. Nu får de bilda bakgrund till en lång räkka föremål med anknytning till deras respektive ämnesområde.

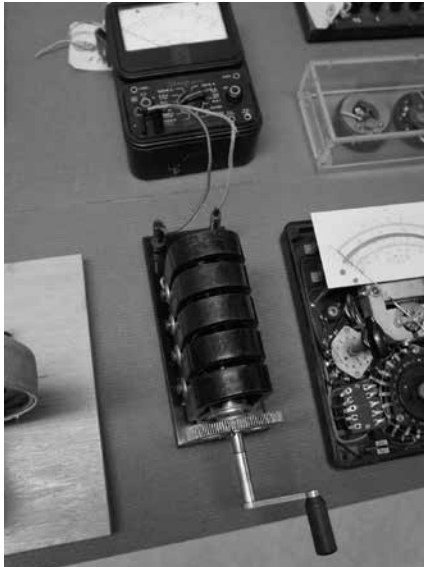
En del av sakerna är så gamla som från början av 1900-talet. Men här finns också mobiltelefoner från 1980-talet – föremål som trots sin relativt ringa ålder numera får betecknas som antikviteter. Mobiltelefonerna på den tiden var nämligen rejäla pjäser, långt från dagens fickformat.

– Många prylar är hemmabyggen, säger Jan. Lärarna på F 14:s skolor gjorde ofta egen utbildningsmateriel.

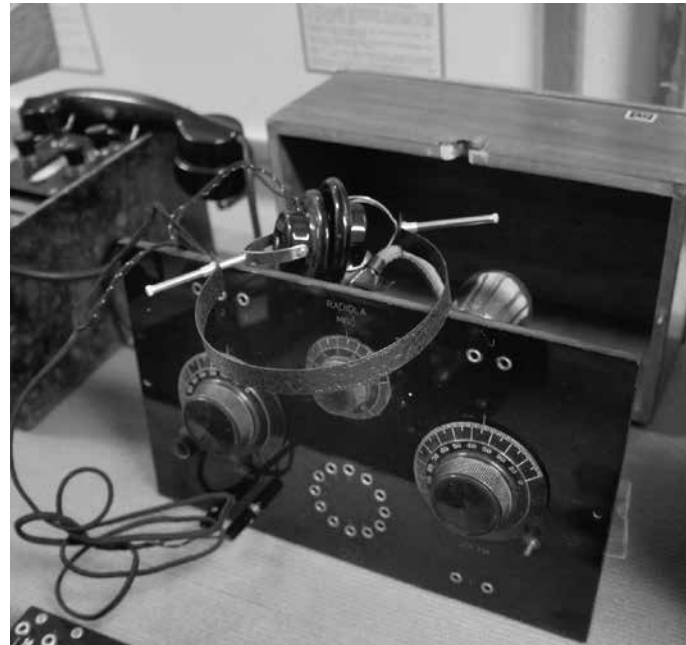
Föremålen är inte sällan sinnrikt utformade och ger prov på hantverksskicklighet. En betraktare av i dag slås av den vackra designen.

– När det gäller äldre materiel förstår man att upphovsmännen hade något estetiskt i huvudet, säger Jan. Man har tänkt till i formgivningen – se bara på en vanlig telefonlur. I dag ser man mest till funktionen.

Stefan Gustafsson

Hur en generator fungerar demonstreras på enklaste sätt med en vev.

*Till vänster:
Radioapparat
av märket
Radiola från
1928.*

*Nedan: Telefon
modell äldre.*

*På särskilda ställ monteras paneler med olika funktioner.
De kan kopplas ihop och kombineras med varandra.*

Tord Ödmark har sammanställt tavlorna med förgrundsmän inom fysik, elektronik, kommunikation med mera.

Kadett Felix Lindström tar sig ned för en nio meter hög husvägg – så kallad repellering. Foto: Charlotte Pettersson.

Nya kadetter inspirerar varandra

Efter bara en månads utbildning har 77 blivande specialistofficerare på MHS H tagit sig an en hel del utmaningar, både enskilt och i grupp. Två dygn med stridsuppgifter i fält och en del övningar som kan upplevas både stressande och spännande har gett lärprocessen en startinjektion.

– **V**i har redan upptäckt att vi har tillgång till så stor kompetens och erfarenhet i hela gruppen, berättar kadett Philip Kristoffersson. Alla bidrar och gör sitt absolut bästa och det är jätteroligt och inspirerande att uppleva!

Spridningen är stor både vad gäller kunskap, tidigare militär erfarenhet och ålder. Vissa har gjort värnplikten för ganska länge sedan, and-

ra kommer direkt från den grundläggande militära utbildningen och förberedande officerskursen (GMU/FOK) medan andra har jobbat som soldater och gruppchefer i flera år. Den gemensamma nämnaren är att alla nu tar steget mot specialistofficersyrket – ett yrkesval som innebär en utveckling av kunskaper på djupet, men också ett ansvar att kunna leda och handleda andra kollegor.

Lärorik och klagörande övning i fält

Några kadetter har redan fått chansen att leda sina nya kamrater i fält för första gången. Hans Hansson var en av de kadetter som fick öva i plutonchefsrollen när tredje pluton fick en anfallsuppgift ute på Nyårsåsens skjutfält nyligen. Alla kadetter fick fundera och planera för hur uppgiften skulle lösas, men det var kadett Hansson som fick kamraternas förtroende att till slut leda plutonen under anfallet.

Information och order från högre chef var knapphändig, och tiden pressad. Den okända terrängen visade sig delvis bestå av tät och svår-

Fungerande samband och kommunikation med kompanichef och gruppchefer är avgörande för om plutonchefen framgångsrikt ska kunna leda plutonen i anfallet.

framkomlig sly, men plutonchefens order var lugn och tydlig: Framåt!

– På det stora hela gick det bra även om inte alla moment blev helt rätt, konstaterar kadett Hans Hansson efteråt. Jag är nöjd, särskilt med tanke på att alla har så olika utbildningsbakgrund och erfarenhet, och att vi inte är samövade. Det finns mycket att slipa på som ordergivning, nomenklatur så att vi pratar samma språk, kartläsning med mera. Vi behöver träna på allt och öva tillsammans helt enkelt!

Uppstart som ska ge mersmak

Och tillfälle till både kunskapsinhämtning, reflektion och övning blir det mer av hela hösten på MHS H när bland annat taktik, ledarskap, pedagogik, fysiskt stridsvärde, stra-

tegi och folkrätt står på schemat. Det blir också fler fältövningstillfällen.

– De här första uppstartsveckorna är ett av målen att presentera alla ämnen praktiskt i en tillämpad miljö, berättar Andreas Persson, chef för den grundläggande specialistofficersutbildningen på MHS H. Vi vill att alla kadetter ska få en tydlig målbild, helt enkelt en bild av vad som förväntas av dem när de är färdiga med utbildningen. Om vi lyckas förstår de också vilka kunskapsluckor som ska fyllas och kan ta ett eget aktivt ansvar och nyttja tiden hos oss på bästa sätt.

En annan viktig del i uppstarten är också att få tillfälle att lära känna sig själv och de egna styrkorna och svagheter, men även gruppen och plutonen. Att regelbundet reflektera

över sitt eget och andras beteende löper som en röd tråd genom höstens utbildning, inte minst i lite mer påfrestande situationer. Under den så kallade inledande "stressdagen" får kadetterna bland annat prova både höga höjder och mörka rökfyllda utrymmen, men vad man stressas av är högst individuellt. För en tidigare räddningssoldat är till exempel det sistnämnda vardagsmat:

– Det är lugnt än så länge, konstaterar kadett Madeleine Baard med ett leende. Jag gillar utmaningar och blir inte så stressad av det. Det viktiga är att vi kan vara öppna med vad vi är bra på och vad vi inte känner oss bekväma i för att underlätta gruppens arbete!

Charlotte Pettersson

Kadett Madeleine Baard tittar upp mot himlen – uppgiften är att ta ut kompassriktningar från räddningstjänstens stegbil 20 meter upp i luften.

Till höger: Kadett Baard på väg för att lösa uppgiften.

Efteråt är det dags att reflektera över hur det gick. Vad finns det att lära?

Fienden anfaller plötsligt från två håll samtidigt. Plutonen med ett tjugotal blivande reservofficerare från MHS H med uppgiften att försvara en ledningsmast i skogarna utanför Skillingaryd är hårt ansatt. Då gäller det att alla bidrar, från enskild gruppmedlem till plutonchef, för att lösa uppgiften.

Att dra åt samma håll

Vattenövergång med packning och vapen över Lagan. Foto: Charlotte Pettersson.

— Jag hade tänkt till innan och förberett mig mentalt för olika händelseförlopp, berättar kadett Simon Wetterholm, som övades som plutonchef under striden. Jag hade också bestämt mig för att ta ett steg tillbaka och leda och samordna från en position bakom de stridande grupperna så att de kunde verka framåt på bästa sätt, men det var svårt att låta bli att springa fram när striden väl brutit ut!

Is i magen men ändå beslutsam

Fienden bekämpades framgångsrikt denna gång. Plutonen behöll kontrollen över masten och terrängen runt omkring, men plutonchefen fick använda sig av både förberedda alternativplaner och nytänk. Många snabba beslut, och framförallt samordning och kommunikation, krävdes för att bland annat hantera bekämpning av fienden genom kring-

gående rörelser, tilldela grupperna nya skjutgränser, och omfördela ammunition mellan plutonens tre stridande grupper mitt under strid.

– Det här klarade ni mycket bra, konstaterar Christoffer Bergman,

taktiklärare på MHS H som ledde fiendens anfall. Ni visade stor fältmässighet, rörde er snabbt, dolt och tyst. Framförallt var ni snabbare än beräknat att anpassa er till händelseutvecklingen och möta upp

Fienden har dragit sig tillbaka. Första pluton på väg mot ny uppgift.

i de stridssituationer som uppstod med sken- och huvudanfall i två olika riktningar.

- Det är viktigt att ha lite is i magen men ändå kunna fatta nya korrekta beslut snabbt beroende på händelseutvecklingen, summerar kadett Simon Wetterholm. Problemet är att det inte alltid är så lätt att veta vad som är korrekt agerande.

På nivån under plutonsledningen har också gruppcheferna haft en lärarik dag.

- Det har handlat mycket om tempoväxlingar, konstaterar kadett Michael Alestedt Finta. För att behålla stridsvärdet på gruppen är det viktigt att vara pedagogisk och kunna förklara uppgiften och dess syfte när det är korta tidsförhållanden och små marginaler - till exempel när det plötsligt kommer en ny order från plutonchefen som innebär uppbrott och snabb förflyttning när man just förbereder sig för en halvtimmes välbehövlig återhämtning efter strid där man ska äta, byta till torra kläder och plåstra om småblessyrer.

Alla har ett ansvar

Kadetterna genomför en ledarskapsövning i fält inom ramen för ett övningsscenario där Sverige är i krig och måste försvara sig mot en anfallande motståndare. Alla kadetter ska övas i sin kommande roll som chefer, men stort fokus läggs också på att reflektera över medledarskapet - hur alla, oavsett position, bidrar till att lösa plutons uppgift och underlätta plutonchefens arbete. Efter striden vid ledningsmasten bryts övningen för en stunds reflektion och själv-rannsakan. Ett gott humör, att vara lyhörd för pluton- och gruppchefer order, lösa den uppgift man får, och att hjälpas åt och dra åt samma håll lyfts bland annat fram som personliga bidrag under det nyss genomförda övningsmomentet.

- Vi uppmuntrar kadetterna att ständigt reflektera hur de bidrar till att gruppen och plutonen löser sin uppgift på bästa sätt och om deras beteende är värt att smittas av, förklarar Wilas Wahlstrand, övningsledare.

Ovan: Skyddsvisitation och omhändertagande av man som lämnat ifrån sig sitt vapen. I bakgrunden tas en chockad och blödande kvinna omhand.

Till vänster: En chockad och förvirrad man har gömt sig i källaren till ett hus i byn och upptäcks vid ett genomsök av byggnaden.

Integration och variation en framgångsfaktor

Även om ett av huvudsyftena är att alla ska få öva i chefsrollen, och utvärdera sina nyvunna ledarskaps erfarenheter, är alla reservofficersutbildningens ämnen integrerade i övningen som till exempel fysiskt stridsvärde, taktik och folkrätt. Väderförhållandena med både värme, åska och regn, dagliga förflyttningar till fots väl över milen med tung packning och ibland skadad på bår, begränsad matranson och begränsad sömn gör att varje individ får känna på sina gränser både fysiskt och mentalt. Till det kommer ett antal överraskande övningsmo-

ment, bland annat en vattenövergång med en 30 meter lång simtur med packning och vapen över Lagan och en händelserik folkrättsligt tillspetsad situation där fiendesympatisörer med oklar kombattantstatus trakasserar civilbefolkningen i en liten by utanför Skillingaryd.

- Det här är jåkligt kul, sammanfattar kadett Pontus Erlandsson. Utbildningen är varierad och sättet att variera teori och praktik är väldigt bra. Man lär sig hela tiden något nytt vid varje övningstillfälle och det finns alltid läge att förbättra sig. Hitills har jag aldrig hört talas om att någon är för bra!

Charlotte Pettersson

FÖRSVARSMAKTEN
Flottiljområdets Kamrat och Veteranförening
Box 516
301 80 HALMSTAD

B

Militärhögskolan
Halmstad

Försvarsmaktens
tekniska skola

Flottiljområdets
Kamrat och Veteranförening